Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (četrti razširjeni senat)

z dne 3. februarja 2021 * [i]

„Institucionalno pravo – Parlament – Psihično nadlegovanje – Sklepa predsednika Parlamenta, s katerima je bil ugotovljen obstoj nadlegovanja dveh akreditiranih parlamentarnih pomočnikov in je bila poslancu izrečena kazen izgube pravice do izplačila dnevnice za dvanajst dni – Člena 11 in 166 Poslovnika Parlamenta – Notranji pritožbeni postopek – Sklep predsedstva Parlamenta o potrditvi kazni – Člen 167 Poslovnika Parlamenta – Ničnostna tožba – Rok za vložitev tožbe – Dopustnost – Pravica do obrambe – Nepogodbena odgovornost“

V zadevi T-17/19,

Giulia Moi, stanujoča v [*osebni podatek*] (Italija), ki jo zastopata M. Pisano in P. Setzu, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

Evropskemu parlamentu, ki ga zastopajo T. Lazian, S. Seyr in M. Windisch, agenti,

tožena stranka,

zaradi na eni strani, primarno, predloga na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti več aktov, sprejetih v okviru postopka, uvedenega proti tožeči stranki, v zvezi z ugotavljanjem in kaznovanjem nadlegovanja, ter podredno, predloga za ugotovitev pretirane narave in/ali nesorazmernosti kazni, ki ji je bila naložena, in nadomestitev te kazni s kaznijo iz člena 166(a) Poslovnika Parlamenta ter na drugi strani predloga na podlagi člena 268 PDEU, naj se Parlamentu naloži, da ji plača odškodnino in odredi, da mora predsednik na plenarnem zasedanju Parlamenta to novico javno objaviti,

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti razširjeni senat),

v sestavi S. Gervasoni, predsednik, L. Madise, P. Nihoul (poročevalec), sodnika, R. Frendo, sodnica, in J. Martín y Pérez de Nanclares, sodnik,

sodni tajnik: J. Palacio González, glavni administrator,

na podlagi pisnega dela postopka in obravnave z dne 10. julija 2020

izreka naslednjo

* Jezik postopka: italijanščina.

[i] — V skladu z ureditvijo na področju varstva osebnih podatkov v okviru pravosodnih funkcij Splošnega sodišča je bil z odločitvijo sodnega tajnika v javni različici sodbe eden od podatkov zakrit in nadomeščen z navedbo [osebni podatek].

Sodbo

I. Dejansko stanje

1 Tožeča stranka, Giulia Moi, je bila poslanka Evropskega parlamenta od leta 2014 do leta 2019.

2 Dva njena akreditirana parlamentarna pomočnika (v nadaljevanju: akreditirana pomočnika) sta 22. novembra 2017 vložila prošnjo za pomoč na podlagi člena 24 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi), v kateri sta omenila težke delovne razmere.

3 Akreditirana pomočnika sta 27. in 28. novembra 2017 vložila pritožbo zaradi nadlegovanja pri svetovalnem odboru za obravnavo pritožb zaradi nadlegovanja med akreditiranimi parlamentarnimi pomočniki in poslanci Parlamenta ter preprečevanje nadlegovanja na delovnem mestu (v nadaljevanju: svetovalni odbor), ustanovljenem s členom 1(1) Internega pravilnika za obravnavo pritožb zaradi nadlegovanja med akreditiranimi parlamentarnimi pomočniki in poslanci Parlamenta ter preprečevanje nadlegovanja na delovnem mestu z dne 14. aprila 2014, kakor je bil spremenjen 6. julija 2015 (v nadaljevanju: pravilnik z dne 14. aprila 2014, kakor je bil spremenjen 6. julija 2015).

4 Svetovalni odbor je z dopisom z dne 23. februarja 2018 tožečo stranko obvestil o vsebini pritožb obeh akreditiranih pomočnikov in jo pozval k predložitvi pripomb glede njunih trditev.

5 Akreditirana pomočnika sta bila 27. februarja 2018 zaslišana pred svetovalnim odborom.

6 Tožeča stranka je 9. marca 2018 predložila pripombe glede pritožb obeh pomočnikov.

7 Svetovalni odbor je 20. marca 2018 zaslišal tožečo stranko.

8 Tožeča stranka je 28. marca 2018 svetovalnemu odboru predložila dodatne dokumente.

9 Predsednica svetovalnega odbora je v dopisu z dne 22. maja 2018 predsedniku Parlamenta poslala mnenje, v katerem je svetovalni odbor ugotovil obstoj nadlegovanja v smislu člena 12a(3) Kadrovskih predpisov.

10 Predsednik Parlamenta je v dopisu z dne 3. julija 2018, vročenem naslednji dan, tožečo stranko obvestil o ugotovitvah iz mnenja svetovalnega odbora glede obstoja nadlegovanja in jo pozval k predložitvi pripomb o teh ugotovitvah do 20. julija 2018.

11 Tožeča stranka je z dopisom z dne 18. julija 2018, ki je v Parlament prispel 20. julija 2018, odgovorila na poziv predsednika in izpodbijala obstoj nadlegovanja.

12 Predsednik Parlamenta je v dopisu z dne 2. oktobra 2018, potem ko je preučil mnenje svetovalnega odbora in pripombe tožeče stranke, to stranko obvestil, da „se [strinja] z mnenjem svetovalnega odbora, ki je ugotovil, da položaj, ki ga omenjata pritožnika, pomeni psihično nadlegovanje v smislu Kadrovskih predpisov“. Parlament je med postopkom pred Splošnim sodiščem ta dopis opredelil kot „sklep predsednika o nadlegovanju“. Ta naslov se bo v nadaljevanju te sodbe uporabljal za označitev zadevnega dokumenta.

13 Predsednik Parlamenta je isti dan tožeči stranki poslal drug dokument, naslovljen „Sklep predsednika z dne 2. oktobra 2018“, v katerem je na eni strani trdil, da tožeča stranka s svojim ravnanjem „krši načela in vrednote, na katere se sklicuje Poslovnik [Parlamenta], zlasti člen 2 [PEU] ter člena 1 (spoštovanje človekovega dostojanstva) in 31 (pravica delavca do zdravih in varnih delovnih pogojev ter delovnih pogojev, ki spoštujejo njegovo dostojanstvo) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah“, in na drugi strani navedel, da se je „odločil, da [tožeči stranki] kot kazen za njeno ravnanje do [obeh akreditiranih pomočnikov], opredeljeno kot psihično nadlegovanje, naloži izgubo pravice do izplačila dnevnic za obdobje dvanajstih dni“. Parlament je med tem postopkom ta dopis opredelil kot „sklep predsednika o kazni“. Ta naslov se bo v nadaljevanju te sodbe uporabljal za označitev navedenega dokumenta.

14 Dokumenta, omenjena v točkah 12 in 13 zgoraj, sta bila tožeči stranki vročena skupaj.

15 Tožeča stranka je 16. oktobra 2018, kot ji je bilo omogočeno na podlagi člena 167 Poslovnika Parlamenta, kakor se uporablja (v nadaljevanju: Poslovnik Parlamenta), pri predsedstvu sprožila notranji pritožbeni postopek zoper sklep predsednika o kazni. V tej pritožbi je izpodbijala to, da je njeno ravnanje do obeh akreditiranih pomočnikov mogoče opredeliti kot nadlegovanje, in podredno predlagala, naj se ji naloži lažja kazen.

16 Predsedstvo Parlamenta je s sklepom z dne 12. novembra 2018, ki je bil razglašen 14. novembra 2018 na plenarnem zasedanju in vročen isti dan, potrdilo sklep predsednika o kazni (v nadaljevanju: sklep predsedstva Parlamenta).

II. Postopek in predlogi strank

17 Tožeča stranka je 11. januarja 2019 vložila to tožbo.

18 Splošno sodišče je na predlog sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni del postopka, ter v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 89 svojega poslovnika Parlament pozvalo, naj predloži nekatere listine, in strankama postavilo pisna vprašanja s pozivom, naj nanje odgovorita pisno. Stranki sta ti zahtevi izpolnili v za to določenem roku.

19 Splošno sodišče je na predlog četrtega senata na podlagi člena 28 Poslovnika odločilo, da zadevo predodeli razširjeni sestavi.

20 Stranki sta na obravnavi 10. julija 2020 podali ustne navedbe in odgovorili na vprašanja Splošnega sodišča.

21 Tožeča stranka v tožbi Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– primarno, razglasi ničnost sklepa predsedstva Parlamenta, sklepa predsednika o kazni in „vseh predhodnih aktov in aktov, ki so povezani z zadevno kaznijo ali so posledica te kazni“;

– podredno, „ugotovi, da je naložena disciplinska kazen pretirana [ali] nesorazmerna, in jo posledično nadomesti s kaznijo iz člena 166[(3)](a) Poslovnika [Parlamenta]“;

– vsekakor Parlamentu naloži, naj ji plača odškodnino, za katero bo presodilo, da je pravična, in sicer 50.000 EUR ali vsak višji ali nižji znesek, ki bi se mu zdel pravičen, ter odredi, da mora predsednik Parlamenta na plenarnem zasedanju to novico javno objaviti;

– Parlamentu naloži plačilo stroškov.

22 Tožeča stranka je poleg tega podala predloge za sprejetje različnih ukrepov procesnega vodstva in pripravljalnih ukrepov ter predloge za predložitev dokazov in dokaznih predlogov.

23 Parlament Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– predlog za razglasitev ničnosti sklepa predsednika o kazni zavrže kot nedopusten;

– predlog za razglasitev ničnosti vseh predhodnih aktov in aktov, ki so povezani s kaznijo ali so posledica te kazni, zavrže kot nedopusten;

– predloge, podane pri Splošnem sodišču, naj na Parlament naslovi odredbe ali ga nadomesti, zavrže kot nedopustne;

– predloge za predložitev dokazov in dokaznih predlogov ter predloge za sprejetje različnih ukrepov procesnega vodstva in pripravljalnih ukrepov zavrže kot nedopustne;

– odškodninski zahtevek zavrže kot nedopusten;

– tožbo zavrže kot delno nedopustno in vsekakor v preostalem zavrne kot neutemeljeno;

– tožeči stranki naloži plačilo vseh stroškov.

III. Pravo

A. Pravo, ki se uporabi

24 Uvodoma je treba poudariti, da se v tej zadevi uporabljajo členi 11, 166 in 167 Poslovnika Parlamenta ter pravilnik z dne 14. aprila 2014, kakor je bil spremenjen 6. julija 2015.

25 Kot je Parlament priznal v svojih odgovorih na vprašanja, ki mu jih je postavilo Splošno sodišče, se je predsednik Parlamenta v sklepu o kazni pomotoma skliceval na sklep predsedstva Parlamenta z dne 2. julija 2018 o delovanju svetovalnega odbora za obravnavo pritožb zaradi nadlegovanja, ki se nanašajo na poslance Parlamenta, in o njegovih postopkih za obravnavanje pritožb.

26 Ta sklep se namreč v skladu s svojim členom 15(1) uporablja le za prošnje za pomoč, vložene po 1. septembru 2018. Kot pa je razvidno iz točke 2 zgoraj, sta v obravnavani zadevi akreditirana pomočnika prošnjo za pomoč vložila 22. novembra 2017.

B. Predlog za razglasitev ničnosti

1. Dopustnost predloga za razglasitev ničnosti z vidika člena 76 Poslovnika

27 Ne da bi Parlament izrecno podal ugovor nedopustnosti, ugotavlja, da v nasprotju z zahtevo iz člena 76 Poslovnika tožeča stranka svojega predloga za razglasitev ničnosti ni zgradila na jasno opredeljenih tožbenih razlogih.

28 V zvezi s tem je treba spomniti, da morata biti na podlagi člena 21, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, ki se v skladu s členom 53, prvi odstavek, tega statuta uporablja za postopek pred Splošnim sodiščem, in člena in 76(d) Poslovnika v tožbi, s katero se začne postopek, med drugim navedena predmet spora in kratek povzetek tožbenih razlogov. Ti elementi morajo biti dovolj jasni in natančni, da toženi stranki omogočijo pripravo obrambe, Splošnemu sodišču pa, da glede na okoliščine primera o tožbi odloči brez drugih dodatnih podatkov. Za zagotavljanje pravne varnosti in učinkovitega izvajanja sodne oblasti je za dopustnost tožbe potrebno, da bistvene dejanske in pravne okoliščine, na katerih ta temelji, vsaj na kratko, vendar dosledno in razumljivo, izhajajo iz besedila same tožbe (glej sodbo z dne 12. decembra 2018, SH/Komisija, T-283/17, EU:T:2018:917, točka 86 in navedena sodna praksa).

29 V obravnavani zadevi je res, da tožba ne temelji na zaporednem navajanju tožbenih razlogov, predstavljenih pod ločenimi naslovi.

30 Kot pa poudarja tožeča stranka v repliki, ta način Splošnemu sodišču ne preprečuje, da v podporo predlogu za razglasitev ničnosti opredeli tri tožbene razloge, ki jih je Parlament tudi izpodbijal. Ti tožbeni razlogi se nanašajo, prvič, na kršitev člena 41(2) Listine o temeljnih pravicah, načela spoštovanja pravice do obrambe, dolžnosti nepristranskosti ter „pravice do sodelovanja in kontradiktornega postopka“, drugič, na neobrazložitev in, tretjič, na zlorabo pooblastil.

31 Posledično je treba ugotoviti, da tožba izpolnjuje zahteve iz člena 76(d) Poslovnika.

2. Predmet predloga za razglasitev ničnosti

32 Kot je razvidno iz opisa predmeta tožbe in tožbenih predlogov, tožeča stranka predlaga razglasitev ničnosti sklepa predsedstva Parlamenta.

33 Na prvi strani tožbe tožeča stranka v opredelitvi predmeta tožbe poleg tega predlaga razglasitev ničnosti sklepa predsednika o kazni.

34 Dalje, poudariti je treba, da čeprav v opisu predmeta tožbe in tudi ne v tožbenih predlogih sklep predsednika o nadlegovanju ni izrecno omenjen med akti, katerih razglasitev ničnosti se predlaga, je iz povzetka tožbenih razlogov razvidno, da je tožeča stranka očitno nameravala ta sklep izpodbijati.

35 Parlament tega tudi ne izpodbija.

36 Ker je Parlament lahko opredelil ta predlog in je lahko nanj podrobno odgovoril, je treba ugotoviti, da se predlog za razglasitev ničnosti nanaša tudi na sklep predsednika o nadlegovanju, čeprav ta sklep v vlogi ni formalno naveden v opisu predmeta tožbe (glej v tem smislu sodbo z dne 2. marca 1967, Simet in Feram/Visoka oblast, 25/65 in 26/65, EU:C:1967:4, str. 53).

37 Dejstvo, da se predlog za razglasitev ničnosti nanaša tudi na sklep predsednika o nadlegovanju, je potrjeno s predlogom, ki ga je tožeča stranka podala v opisu predmeta tožbe in točki 17 tožbe ter ki se nanaša na razglasitev ničnosti vseh drugih predhodnih aktov in aktov, ki so povezani s kaznijo ali so posledica te kazni.

38 Iz spisa ni razvidno, da je tožeča stranka s tem zadnjim predlogom imela v mislih druge sklepe poleg sklepa predsednika o nadlegovanju.

39 Zato je treba ugotoviti, da se predlog za razglasitev ničnosti nanaša na sklep predsednika o nadlegovanju, sklep predsednika o kazni in sklep predsedstva Parlamenta (v nadaljevanju: izpodbijani sklepi).

3. Dopustnost predloga za razglasitev ničnosti v delu, v katerem se nanaša na sklep predsednika o kazni

40 Parlament meni, da je treba predlog za razglasitev ničnosti v delu, v katerem se nanaša na sklep predsednika o kazni, zavreči kot nedopusten iz dveh razlogov, od katerih je eden naveden primarno in drugi podredno.

41 Primarno, Parlament trdi, da je bil sklep predsednika o kazni nadomeščen s sklepom predsedstva Parlamenta, ki pomeni končno stališče institucije in torej tisto, zoper katero mora biti vložena tožba.

42 V zvezi s tem je treba poudariti, da je bil sklep predsedstva Parlamenta sprejet po notranji pritožbi, ki jo je tožeča stranka na podlagi člena 167 Poslovnika Parlamenta vložila zoper sklep predsednika o kazni.

43 V skladu s sodno prakso pa obstoj upravne pritožbe zoper sklep ne glede na to, ali je ta pritožba obvezna ali fakultativna, ne vpliva na pravico zadevne osebe, da kadar koli vloži sodno pravno sredstvo zoper navedeni sklep (sodba z dne 21. februarja 2018, LL/Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, točka 34).

44 Zato ni mogoče šteti, zlasti glede na pravico do učinkovitega pravnega sredstva, zagotovljeno v členu 47 Listine o temeljnih pravicah, da uvedba pritožbenega postopka v smislu člena 167 Poslovnika Parlamenta posega v pravico do sodnega pravnega sredstva zoper sporni sklep (glej po analogiji sodbo z dne 21. februarja 2018, LL/Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, točka 35).

45 Poleg tega je treba spomniti, da sta v skladu z ustaljeno sodno prakso upravna pritožba in njena zavrnitev, z izrecno odločbo ali zaradi molka organa, sestavni del večstopenjskega postopka. V teh okoliščinah sodno pravno sredstvo, čeprav formalno usmerjeno zoper zavrnitev pritožbe, učinkuje, kot da se pri sodišču Unije izpodbija akt, ki posega v položaj, zoper katerega je bila ta pritožba vložena (sodbi z dne 21. februarja 2018, LL/Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, točka 36, in z dne 19. septembra 2018, Selimovic/Parlament, T-61/17, neobjavljena, EU:T:2018:565, točka 45).

46 Poleg tega iz prav tako ustaljene sodne prakse izhaja, da je tožba dopustna, če je usmerjena le zoper odločbo, zoper katero je bila vložena pritožba, le zoper odločbo, s katero je bila pritožba zavrnjena, ali zoper obe odločbi skupaj, če sta bili navedeni pritožba in tožba vloženi v rokih iz navedenih členov (glej sodbo z dne 21. februarja 2018, LL/Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, točka 37 in navedena sodna praksa).

47 Iz navedenega izhaja, da sprejetje sklepa predsedstva Parlamenta tožeči stranki ne preprečuje, da vloži tožbo zoper sklep predsednika o kazni, tudi če bi bil ta sklep predmet pritožbe na podlagi člena 167 Poslovnika Parlamenta.

48 Podredno, Parlament trdi, da je tožba v delu, v katerem je usmerjena zoper sklep predsednika o kazni, nedopustna, ker je bila vložena po izteku dvomesečnega roka iz člena 263, šesti odstavek, PDEU.

49 V zvezi s tem je treba spomniti, da je namen upravne pritožbe ne glede na to, ali je fakultativna ali obvezna, omogočiti in spodbuditi sporazumno rešitev spora med zadevno osebo in upravo, da se prepreči sodni spor (sodbi z dne 21. februarja 2018, LL/Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, točka 25, in z dne 19. septembra 2018, Selimovic/Parlament, T-61/17, neobjavljena, EU:T:2018:565, točka 43).

50 V obravnavani zadevi je postopek iz člena 167 Poslovnika Parlamenta fakultativno predhodno sredstvo. To pravno sredstvo bi izgubilo polni učinek, če bi morala zadevna poslanka, potem ko je uporabila to možnost za mirno rešitev spora, pred koncem tega upravnega postopka vložiti sodno pravno sredstvo, da bi spoštovala rok za vložitev tožbe zoper odločbo, ki je predmet navedenega postopka (sodba z dne 19. septembra 2018, Selimovic/Parlament, T-61/17, neobjavljena, EU:T:2018:565, točka 43).

51 Poleg tega je treba poudariti, da člen 167 Poslovnika Parlamenta določa, da če predsedstvo Parlamenta v za to določenem štiritedenskem roku ne sprejme sklepa o notranji pritožbi, se kazen šteje za nično, tako da sodno pravno sredstvo v takem primeru ni potrebno (sodba z dne 19. septembra 2018, Selimovic/Parlament, T-61/17, neobjavljena, EU:T:2018:565, točka 44).

52 Zato je treba ugotoviti, da je tožeča stranka v okviru te tožbe lahko predlagala razglasitev ničnosti sklepa predsednika o kazni najpozneje na dan izteka roka za vložitev tožbe, izračunanega od uradnega obvestila o sklepu predsedstva Parlamenta (glej v tem smislu sodbo z dne 19. septembra 2018, Selimovic/Parlament, T-61/17, neobjavljena, EU:T:2018:565, točka 48; glej v tem smislu in po analogiji tudi sodbo z dne 21. februarja 2018, LL/Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, točka 41).

53 V obravnavani zadevi je bil sklep predsedstva Parlamenta sprejet 12. novembra 2018 in tožeči stranki vročen 14. novembra 2018. Ničnostna tožba pa je bila vložena 11. januarja 2019.

54 Iz tega izhaja, da tožbe v delu, v katerem se nanaša na sklep predsednika o kazni, ni mogoče šteti za prepozno.

4. Dopustnost predloga za razglasitev ničnosti v delu, v katerem se nanaša na sklep predsednika o nadlegovanju

55 Poleg tega Parlament meni, da je bil predlog za razglasitev ničnosti v delu, v katerem se nanaša na sklep predsednika o nadlegovanju, vložen po izteku rokov iz člena 263, šesti odstavek, PDEU.

56 V zvezi s tem je treba poudariti, da je bil sklep predsednika o nadlegovanju, kot trdi Parlament, sprejet 2. oktobra 2018, medtem ko je bila ta tožba vložena 11. januarja 2019, to je več kot dva meseca po uradnem obvestilu o tem sklepu.

57 Parlament je na obravnavi pojasnil, da je bil postopek v zvezi z dejanji nadlegovanja, ki se očitajo članom Parlamenta, organiziran tako, da se upošteva na eni strani njihov poseben položaj in na drugi strani želja, ki jo je izrazilo predsedstvo Parlamenta, da je vključeno le v fazo pritožbe zoper kazen, ne da bi bilo vključeno v del postopka, v katerem se nadlegovanje ugotavlja.

58 Iz teh razlogov naj bi bil vzpostavljen postopek iz dveh delov, za vsakega od katerih velja ločena ureditev na ravni pravnih sredstev, ker v nasprotju s sklepom predsednika o nadlegovanju organizacija, ki jo je vzpostavil Parlament, obdolženi osebi omogoča, da pri predsedstvu Parlamenta vloži notranjo pritožbo zoper sklep predsednika o kazni.

59 Po mnenju Parlamenta ta organizacija temelji na eni strani na členih 166 in 167 Poslovnika Parlamenta in na drugi strani na členu 12 pravilnika z dne 14. aprila 2014, kakor je bil spremenjen 6. julija 2015.

60 V zvezi s tem je treba poudariti, da člen 166 Poslovnika Parlamenta, naslovljen „Kazni“, v odstavku 1, prvi pododstavek, določa:

„V primerih hude kršitve reda ali motenja Parlamenta, s čimer se kršijo načela iz člena 11, predsednik sprejme obrazložen sklep, s katerim izreče primerno kazen.“

61 Člen 167 Poslovnika Parlamenta, naslovljen „Notranji pritožbeni postopki“, določa:

„Zadevni poslanec lahko v roku največ dveh tednov od prejema uradnega obvestila o kazni, ki jo je izrekel predsednik na podlagi člena 166(1) do (4), pri predsedstvu sproži notranji pritožbeni postopek. S to pritožbo se prekine izvajanje kazni. Predsedstvo lahko najpozneje v štirih tednih po vložitvi pritožbe ali, če se v tem obdobju ne sestane, na svoji naslednji seji, izrečeno kazen razveljavi, potrdi ali spremeni, brez poseganja v pravico zadevnega poslanca do zunanje pritožbe. Če v tem roku predsedstvo ne sprejme nobenega sklepa, se kazen šteje za ničnо.“

62 Člen 12 pravilnika z dne 14. aprila 2014, kakor je bil spremenjen 6. julija 2015, pa določa:

„1. Predsednik glede na mnenje [svetovalnega odbora] sprejme obrazložen sklep o tem, ali je obstoj nadlegovanja dokazan ali ne. Odboru pisno sporoči ukrepe, ki jih namerava sprejeti. O tem obvesti zadevne stranke. Predsednik pred sprejetjem vsakega sklepa, s katerim se ugotovi obstoj nadlegovanja, zasliši zadevnega poslanca.

[…]

3. Glede na okoliščine predsednik Parlamenta izreče kazen za zadevnega poslanca v skladu s členoma 11 in 166 [Poslovnika Parlamenta]. Zaslišanje poslanca na podlagi odstavka 1 velja kot zaslišanje v smislu člena 166(1) Poslovnika [Parlamenta].“

63 V nasprotju s tem, kar trdi Parlament, iz teh določb ne izhaja, da morajo postopki v zvezi z nadlegovanjem, kadar se nanašajo na člane te institucije, na eni strani nujno privesti do ločenih sklepov o nadlegovanju in o kazni ter da morajo na drugi strani za te sklepe veljati različne ureditve pravnih sredstev.

64 Člen 166 Poslovnika Parlamenta in člen 12 pravilnika z dne 14. aprila 2014, kakor je bil spremenjen 6. julija 2015, namreč določata le, da se v primeru neprimernega ravnanja sprejme obrazložen sklep in da se lahko izreče kazen, ne izključujeta pa tega, da sta ta elementa, ki sta *a priori* neločljiva, obravnavana v istem sklepu.

65 V istem smislu člen 167 Poslovnika Parlamenta natančneje določa začetek roka za vložitev pritožbe le s tem, da je navedeno, da ta rok teče od izreka kazni, ne izključuje pa, da je v sklepu o izreku te kazni lahko tudi ugotovljeno nadlegovanje.

66 Poleg tega razlikovanje Parlamenta med sklepom o kazni in sklepom o ugotovitvi nadlegovanja – ob domnevi, da se to razlikovanje lahko opira na določbe, povzete v točkah od 60 do 62 zgoraj – vodi k asimetričnemu obravnavanju teh sklepov, kar zadeva možnosti pravnih sredstev, čeprav sta neločljivo povezana.

67 V zvezi s tem je treba spomniti, da morajo biti pravna sredstva, kot je predsedstvo Parlamenta poudarilo v točki 4 svojega sklepa, „učinkovita“.

68 Ta zahteva je potrjena v členu 47 Listine o temeljnih pravicah, v skladu s katerim ima vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, pravico do takega pravnega sredstva.

69 Kot trdi Parlament, če član Parlamenta ne vloži notranje pritožbe zoper sklep predsednika o kazni, ima sodišče Unije, pri katerem je neposredno vložena tožba zoper ta sklep, možnost, da v okviru istega sodnega postopka analizira razmerja med kaznijo, dejanskim stanjem in postopkom.

70 Ob upoštevanju obveznosti zagotavljanja učinkovitosti pravnega sredstva noben razlog ne upravičuje, da je nadzor sodišča nad sklepom predsednika o kazni drugačen, kadar član Parlamenta pred vložitvijo tožbe pri sodišču vloži notranjo pritožbo zoper ta sklep.

71 Učinkovitost pravnega sredstva namreč zahteva, da se – kot velja, če se zoper sklep predsednika o kazni ne vloži notranja pritožba – preučitev sodišča Unije lahko nanaša hkrati na sklep o ravnanju in sklep o kazni, ker je kazen zakonita le, prvič, če ob dokazanem ravnanju ugotovitev tega ravnanja temelji na zadostnih dokazih, drugič, če je ravnanje ustrezno pravno opredeljeno in, tretjič, če je kazen sorazmerna z resnostjo navedenega ravnanja, kar je vse privedlo do sprejetja sklepov po končanem postopku, v katerem niso bile storjene napake.

72 Obstoj neločljivih vezi med ugotovitvijo nadlegovanja, kaznijo in potekom postopka je sicer priznal sam predsednik Parlamenta. Na eni strani je v točki 7 sklepa o kazni poudaril, da so „[u]gotovitve in obrazložitev sklepa o ugotovitvi psihičnega nadlegovanja […] podlaga za ta sklep o uporabi kazni“. Na drugi strani je v točki 11 tega sklepa sam tako opisal razmerje med različnimi elementi položaja, ko je trdil, da je „[o]b upoštevanju resnosti ravnanja [tožeče stranke], ki je bilo dolgotrajno, ponavljajoče in sistematično ter [je pričalo] o očitnem nespoštovanju vrednot in načel, določenih v členu 11(3) Poslovnika [Parlamenta]“, „izrečena kazen […] primerna in sorazmerna s storjeno kršitvijo“.

73 V obravnavani zadevi je razumljivo, da je tožeča stranka, ki se je želela braniti, uporabila možnost iz Poslovnika Parlamenta, da vloži notranjo pritožbo zoper sklep predsednika o kazni.

74 Vendar zaradi te okoliščine glede na nujnost zagotavljanja učinkovitosti tožbe pred sodiščem Unije tožeči stranki ne sme biti odvzeta možnost sodnega nadzora, med katerim bodo ob upoštevanju neločljivih vezi, ki jih združujejo, preučeni vsi vidiki spornega položaja.

75 Poleg tega, če bi tožeča stranka pred sodiščem Unije neposredno izpodbijala sklep predsednika o nadlegovanju, bi predsedstvo Parlamenta moralo izbrati med dvema možnostma, od katerih nobena ne bi bila zadovoljiva z vidika njenih upravnih in sodnih posledic. V primeru prve možnosti bi se predsedstvo lahko izreklo o kazni, ne da bi počakalo na odločitev sodišča, tožeča stranka pa bi v tem primeru lahko vložila tožbo tudi zoper ta sklep, zaradi česar bi sodišče verjetno združilo tožbi in torej odložilo svojo preučitev zakonitosti na preučitev nadlegovanja. V primeru druge možnosti bi predsedstvo lahko želelo počakati na odločitev sodišča, pri čemer bi se izpostavilo tveganju, da ne bo moglo izvajati svoje pristojnosti za preverjanje kazni, ker se na eni strani na podlagi člena 167 Poslovnika Parlamenta, če predsedstvo ne sprejme sklepa v štirih tednih od vložitve pritožbe, izpodbijana kazen, ki jo je sprejel predsednik Parlamenta, šteje za nično in na drugi strani iz določb Poslovnika Parlamenta ne izhaja, da ima predsedstvo možnost odložiti postopek, ki poteka pred njim, v pričakovanju izida sodnega postopka.

76 V takih okoliščinah pravica do učinkovitega pravnega sredstva in načelo učinkovitega izvajanja sodne oblasti skupaj zahtevata, da sodišče v obravnavani zadevi hkrati odloča o zakonitosti sklepov, ki pomenijo en in isti spor, in sicer sklepa o ugotovitvi obstoja nadlegovanja in od tega odvisnega sklepa o izreku kazni, ki se za taka dejanja zahteva.

77 Tako je treba ugotoviti, da je sklep predsednika o nadlegovanju neločljivo povezan s sklepom o kazni in da je zato rok za vložitev ničnostne tožbe zoper prvi sklep kot tudi zoper drugi sklep začel teči šele od uradnega obvestila o sklepu predsedstva Parlamenta, sprejetem po notranjem pritožbenem postopku na podlagi člena 167 Poslovnika Parlamenta (glej točko 52 zgoraj).

78 Posledično je treba ugotoviti, da za predlog za razglasitev ničnosti sklepa predsednika o nadlegovanju ni mogoče šteti, da je prepozen, in je torej dopusten.

5. Vsebinska presoja

79 Tožeča stranka s prvim tožbenim razlogom trdi, da med postopkom, ki je privedel na eni strani do opredelitve njenega ravnanja kot nadlegovanja in na drugi strani do izreka kazni, kljub prošnji ni imela dostopa niti do listin iz spisa o preiskavi niti do pritožb, ki sta ju vložila akreditirana pomočnika, niti do izjav, ki sta jih ta podala pred svetovalnim odborom.

80 Parlament te trditve izpodbija.

a) Dopustnost tožbenega razloga

81 Splošno sodišče je strankama postavilo pisno vprašanje, ali se tako imenovano pravilo o skladnosti med pritožbo in tožbo uporablja v tem sporu in kakšen bi bil vpliv te morebitne uporabe, saj navedeno pravilo zahteva, da se je bilo treba na tožbeni ali izpodbojni razlog, ki se navaja pred sodiščem Unije, sklicevati že v okviru predhodnega postopka ali da je ta razlog tesno povezan z očitkom, ki se navaja v istem okviru, sicer je ta razlog nedopusten.

82 Parlament je odgovoril, da če bi bilo treba to pravilo uporabiti v obravnavani zadevi, bi bilo treba tožbeni razlog v zvezi s kršitvijo pravice do obrambe razglasiti za nedopusten, saj ga tožeča stranka ni navedla v okviru notranje pritožbe pred predsedstvom Parlamenta.

83 Tožeča stranka stališče, ki ga zagovarja Parlament, izpodbija.

84 V zvezi s tem je treba spomniti, da tožba temelji na členu 263 PDEU in ne na členu 270 PDEU.

85 Vendar je bilo pravilo o skladnosti določeno v okviru sporov, začetih na podlagi zadnjenavedene določbe, in v zvezi z obvezno predhodno pritožbo, uvedeno s Kadrovskimi predpisi, ne da bi ga Sodišče ali Splošno sodišče do zdaj razširila na tožbe, ki – vložene na podlagi člena 263 PDEU – sledijo upravnemu postopku.

86 Če je potrebno, je treba spomniti, da v okviru člena 270 PDEU pravilo o skladnosti upošteva poseben okvir, ki ga ureja ta določba. V skladu s to določbo je Sodišče Evropske unije pristojno za vse spore med Unijo in njenimi uslužbenci v mejah in pod pogoji, ki so določeni v Kadrovskih predpisih ali v Pogojih za zaposlitev drugih uslužbencev, ki za dopustnost tožb pred Sodiščem Evropske unije izrecno zahtevajo na eni strani vložitev predhodne pritožbe in na drugi strani izrecno zavrnitev organa za imenovanja ali zavrnitev zaradi molka tega organa.

87 Poleg tega je treba v zvezi s tem poudariti, da se niti v Poslovniku Parlamenta niti v nobenem drugem aktu, ki se uporablja v obravnavani zadevi, za dopustnost tožbe, ki jo pri sodišču Unije vloži član Parlamenta, ne zahteva vložitev predhodne pritožbe v Parlamentu. Ker takega akta ni, je treba ob upoštevanju pravice do učinkovitega pravnega sredstva, določene v členu 47 Listine o temeljnih pravicah, tožeči stranki omogočiti, da pred sodiščem Unije predstavi vsak razlog, tudi če tega ni storila pred predsedstvom Parlamenta.

88 V obravnavani zadevi je uporaba pravila o skladnosti še toliko manj upravičena, ker se lahko notranji pritožbeni postopek iz člena 167 Poslovnika Parlamenta, kot ga je opisala ta institucija, nanaša le na kazen. V teh okoliščinah iskanje mirne rešitve spora ne more pripeljati do izpodbijanja ugotovitve nadlegovanja, ki se lahko izpodbija le pred sodiščem, in torej ne velja za celoten spor med zadevnim poslancem in Parlamentom.

89 Vsekakor dejstvo, da tožeča stranka ni predhodno navedla trditve v zvezi s pravico do obrambe, ni vplivalo na preučitev notranje pritožbe, saj je predsedstvo Parlamenta, kot trdi v točkah 4 in 5 sklepa, ob sprejetju stališča preverilo, da v postopku ni bila storjena nobena očitna napaka, ki bi lahko ogrozila zakonitost odločitve o naložitvi kazni (glej v tem smislu in po analogiji sodbo z dne 21. novembra 2000, Carrasco Benítez/Komisija, T-214/99, EU:T:2000:272, točki 37 in 38).

90 Tako je treba ugotoviti, da se iz zgoraj navedenih razlogov pravilo o skladnosti ne uporablja za spor, kakršnega je tožeča stranka začela pred Splošnim sodiščem, in da zato prvega tožbenega razloga ni mogoče razglasiti za nedopustnega zato, ker se tožeča stranka pred predsedstvom Parlamenta v okviru notranjega pritožbenega postopka na podlagi člena 167 Poslovnika Parlamenta ni sklicevala na kršitev načela spoštovanja pravice do obrambe.

b) Utemeljenost tožbenega razloga

91 V zvezi z utemeljenostjo tožbenega razloga je treba spomniti, da člen 41(2) Listine o temeljnih pravicah določa, da pravica do dobrega upravljanja vključuje zlasti pravico vsake osebe, da se izjasni pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene, pravico vsake osebe do vpogleda v svoj spis ob spoštovanju legitimnih interesov zaupnosti ter poklicne in poslovne tajnosti ter obveznost uprave, da svoje odločitve obrazloži.

92 Sodišče je v sodbi z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 53), opozorilo, da pravica do izjave iz te določbe zagotavlja, da ima vsaka oseba možnost, da ustrezno in učinkovito poda svoje stališče v upravnem postopku, in to pred sprejetjem vsake odločbe, ki bi lahko negativno vplivala na njene interese.

93 Sodišče je na podlagi člena 41(2) Listine o temeljnih pravicah v primeru, ko nadlegovana oseba ničnostno tožbo vloži zoper odločbo o zavrnitvi njene pritožbe, menilo, da sta preiskovalni odbor, preden je svoja priporočila posredoval predsedniku institucije, in vsekakor tudi ta predsednik, preden je sprejel odločbo, ki je prizadela pritožnico, dolžna spoštovati njeno pravico do izjave kot pritožnice (glej v tem smislu sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 56).

94 Sodišče je tudi štelo, da ima tožeča stranka kot pritožnica pravico, da se ji – zato da bi lahko učinkovito predstavila svoja stališča – posreduje vsaj povzetek izjav osebe, obdolžene nadlegovanja, in drugih zaslišanih prič, in sicer v delu, v katerem se je preiskovalni odbor oprl na te izjave v svojem poročilu pri pripravi priporočil predsedniku zadevne institucije, na podlagi

katerih je ta sprejel sporno odločbo, pri čemer je treba pri posredovanju tega povzetka, kadar je to primerno, spoštovati legitimne interese zaupnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 57).

95 To stališče je bilo potrjeno v sodbi z dne 25. junija 2020, HF/Parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490, točke od 57 do 62), v kateri je Sodišče na podlagi iste določbe v drugem postopku, ki se je končal z zavrnitvijo pritožbe zaradi nadlegovanja, odločilo, da ima nadlegovana oseba kot pritožnica pravico, da se ji posreduje vsaj povzetek tako mnenja svetovalnega odbora kot zapisnikov o zaslišanju prič, saj je organ, pristojen za odločanje o obstoju nadlegovanja, sporno odločbo oprl na te dokumente.

96 Sodišče je v točki 66 sodbe z dne 25. junija 2020, HF/Parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490), pojasnilo, da je za zagotovitev zaupnosti pričevanj in ciljev, ki jih ta zaupnost varuje, mogoče uporabiti nekatere tehnike, kot so anonimizacija, razkritje bistva pričevanj v obliki povzetka ali prikritje nekaterih delov vsebine pričevanj, pri čemer je treba zagotoviti, da je tožeča stranka zaslišana pred sprejetjem odločbe, ki posega v njen položaj.

97 V zadevah, v katerih sta bili izdani sodbi z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 53), in z dne 25. junija 2020, HF/Parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490), je bila oseba, ki je zahtevala pravico do učinkovitega zaslišanja, kot je navedeno v točkah 93 in 95 zgoraj, pritožnica, ki je menila, da je žrtev nadlegovanja.

98 Tak položaj se razlikuje od položaja v obravnavani zadevi, v kateri trditve o nezadostnem dostopu do spisa ni navedla pritožnica, ampak oseba, obdolžena nadlegovanja, ki je bila za to kaznovana.

99 V tem primeru se splošno načelo spoštovanja pravice do obrambe, ki ga navaja tudi tožeča stranka v okviru prvega tožbenega razloga, uporablja v celoti.

100 V skladu s sodno prakso je treba to načelo upoštevati v vsakem postopku, ki je uveden zoper osebo in lahko pripelje do akta, s katerim se posega v njen položaj (glej v tem smislu sodbo z dne 16. maja 2012, Skareby/Komisija, F-42/10, EU:F:2012:64, točka 46 in navedena sodna praksa). To zlasti velja, kadar lahko postopek pripelje do kazni (sodba z dne 14. septembra 2010, Akzo Nobel Chemicals in Akcros Chemicals/Komisija in drugi, C-550/07 P, EU:C:2010:512, točka 92). To temeljno načelo prava Unije mora biti zagotovljeno, tudi če ni nobenih pravil, ki urejajo zadevni postopek (sodbe z dne 10. julija 1986, Belgija/Komisija, 234/84, EU:C:1986:302, točka 27; z dne 9. novembra 2006, Komisija/De Bry, C-344/05 P, EU:C:2006:710, točka 37, in z dne 27. oktobra 2016, ECB/Cerafogli, T-787/14 P, EU:T:2016:633, točka 72).

101 V skladu z ustaljeno sodno prakso pravica do obrambe zajema pravico do izjave in pravico do vpogleda v spis ter je ena od temeljnih pravic, ki so sestavni del pravnega reda Unije in so potrjene v Listini o temeljnih pravicah (glej sodbo z dne 10. septembra 2013, G. in R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, točka 32 ter navedena sodna praksa).

102 To načelo se uporablja v obravnavani zadevi, ker postopek proti tožeči stranki lahko pripelje – in je pripeljal – do kazni za člana Parlamenta zaradi nadlegovanja.

103 V postopku, katerega namen je ugotoviti obstoj nadlegovanja, splošno načelo spoštovanja pravice do obrambe pomeni, da so ob upoštevanju morebitnih zahtev glede zaupnosti obdolženi osebi pred sprejetjem odločbe, ki posega v njen položaj, posredovane vse obremenilne in razbremenilne listine iz spisa v zvezi z navedenim nadlegovanjem in da je zaslišana v zvezi z njimi.

104 Posredovanje vseh listin iz spisa je sicer izrecno določeno v členu 3(1) Priloge IX h Kadrovskim predpisom za osebe, za katere se ti predpisi uporabljajo in so predmet disciplinske preiskave po preiskavi Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF).

105 V obravnavani zadevi je iz spisa in obravnave razvidno, da čeprav je bila tožeča stranka med postopkom, ki je pripeljal do ugotovitve nadlegovanja in naložitve kazni, z dopisom z dne 23. februarja 2018 obveščena o vsebini pritožb obeh akreditiranih pomočnikov, ni imela dostopa niti do izjav, ki sta jih ta 27. februarja 2018 podala pred svetovalnim odborom, niti do listin iz spisa, zlasti do elektronskih sporočil in kratkih sporočil, čeprav so bile te različne informacije upoštevane pri ugotovitvi nadlegovanja in kaznovanju tožeče stranke.

106 Parlament je na obravnavi trdil, da je upošteval načelo spoštovanja pravice do obrambe, da pa mu ni bilo treba tožeči stranki zagotoviti dostopa do celotnega spisa. Vsekakor najprej trdi, da tožeča stranka nikoli ni zaprosila za dostop do spisa. Dalje, pri posredovanju elektronskih in kratkih sporočil, na katera sta se oprla svetovalni odbor in nato predsednik Parlamenta, ko sta sprejela mnenje in sklep, naj bi nastale težave zaradi zaupnosti teh dokumentov. Nazadnje, posredovanje teh elementov naj ne bi bilo potrebno, ker naj bi bila tožeča stranka seznanjena z njihovo vsebino, saj so bili naslovljeni nanjo oziroma jih je ona poslala.

107 Glede prve trditve je treba spomniti, da v nasprotju s tem, kar trdi Parlament, v okviru postopka za ugotavljanje nadlegovanja dostop do spisa ne more biti odvisen od prošnje zadevne osebe. Pristojni organ, ki vodi postopek proti tej osebi, mora namreč spoštovati vsa zahtevana jamstva, zlasti jamstva glede pravice do obrambe, ne da bi čakal, da se to od njega zahteva.

108 Glede druge trditve je treba ugotoviti, da je Parlament v utemeljitvi na splošno omenil potrebo po zaščiti pritožnikov kot pojasnitev, da je bil dostop do zadevnih dokumentov v zadevnem postopku omejen, ne da bi opredelil informacije, ki bi zaradi svojih posebnosti zahtevale neko obliko zaupnosti, in razloge, ki bi to utemeljevali.

109 Vsekakor je treba spomniti, da se zaupnost lahko zagotovi z uporabo več tehnik, kot so anonimizacija, razkritje bistva listin iz spisa v obliki povzetka ali prikritje nekaterih delov njihove vsebine (sodba z dne 25. junija 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, točka 66).

110 Glede tretje trditve, ki je sicer v nasprotju z drugo, je treba poudariti, da mora obdolžena oseba, da bi lahko zagotovila svojo obrambo, imeti možnost, da se natančno seznani z listinami iz spisa, na katerih so temeljile obtožbe, ki so bile proti njej uporabljene v odločbah, ki se nanjo nanašajo.

111 Parlament je na obravnavi trdil, da mora opredeliti elemente, ki se posredujejo osebi, obdolženi nadlegovanja, ta pa mora zahtevati listine, na katerih ti elementi temeljijo, če meni, da je to potrebno.

112 Te trditve ni mogoče sprejeti. V okviru postopka za ugotavljanje nadlegovanja morajo pristojni organi zadevni osebi ob upoštevanju morebitnih zahtev glede zaupnosti posredovati ne le elemente, na katerih temeljijo trditve o nadlegovanju, ampak tudi listine, ki te trditve podpirajo, kot so po potrebi listine, na podlagi katerih bi bilo mogoče te trditve zavrniti, saj mora zadevna oseba imeti možnost, da sama določi, kako pripraviti in obrazložiti svojo obrambo.

113 Tako je treba trditve, ki jih je Parlament navedel zoper uporabo načela spoštovanja pravice do obrambe v obravnavani zadevi, zavrniti.

114 Zato je treba ugotoviti, da je bilo splošno načelo spoštovanja pravice do obrambe v obravnavani zadevi kršeno.

c) Posledice kršitve načela spoštovanja pravice do obrambe

115 V skladu s sodno prakso kršitev pravice do obrambe povzroči razglasitev ničnosti odločbe, sprejete v postopku, le če bi bil rezultat tega postopka v primeru, da te kršitve ne bi bilo, drugačen (sodba z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 76).

116 V skladu z navedbami Sodišča je ta zahteva izpolnjena, če tožeča stranka, ker ni imela dostopa do listin, ki bi ji morale biti posredovane zaradi spoštovanja pravice do obrambe, ni mogla učinkovito podati svojih pripomb (glej v tem smislu sodbi z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točki 77 in 78, ter z dne 25. junija 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, točka 73) in ji je bila tako odvzeta možnost, čeprav majhna, da bolje pripravi svojo obrambo (glej v tem smislu sodbo z dne 16. januarja 2019, Komisija/United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, točka 56).

117 V takem primeru neposredovanje listin iz spisa, na katere se je oprla uprava, namreč neizogibno vpliva – z vidika varstva pravice do obrambe – na pravilnost aktov, sprejetih po postopku, ki bi lahko neugodno vplival na tožečo stranko (glej v tem smislu sodbi z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 78, ter z dne 25. junija 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, točka 73).

118 V obravnavani zadevi je iz spisa in obravnave razvidno, da tožeča stranka med postopkom, ki se je nanjo nanašal, ni imela dostopa niti do izjav, ki sta jih akreditirana pomočnika 27. februarja 2018 podala pred svetovalnim odborom, niti do celotnega spisa, zlasti do celotne vsebine elektronskih sporočil ali kratkih sporočil, na katerih so temeljile obtožbe, čeprav so bile te informacije upoštevane pri ugotovitvi nadlegovanja in naložitvi kazni.

119 V zvezi s tem je treba spomniti, da opredelitev psihičnega nadlegovanja v smislu člena 12a(3) Kadrovskih predpisov, ki se ujema z opredelitvijo v členu 3(1) pravilnika z dne 14. aprila 2014, kakor je bil spremenjen 6. julija 2015, pomeni kontekstualno opredelitev dejanj in ravnanj uradnikov in uslužbencev, ki ni vedno preprosta (glej v tem smislu sodbi z dne 13. julija 2018, SQ/EIB, T-377/17, EU:T:2018:478, točka 99, in z dne 13. julija 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, točka 75).

120 V teh okoliščinah je treba na podlagi sodne prakse, navedene v točkah od 115 do 117 zgoraj, ugotoviti, da tožeča stranka ni imela dostopa do celotne vsebine spisa in da ji je bila zato v obravnavani zadevi odvzeta možnost, da bolje pripravi svojo obrambo, ter da je ta nepravilnost neizogibno vplivala na vsebino sklepov, sprejetih v zvezi z obstojem nadlegovanja in kaznijo.

121 Zato je treba ugotoviti, koliko je kršitev načela spoštovanja pravice do obrambe vplivala na zakonitost različnih izpodbijanih sklepov.

1) Sklep predsednika o nadlegovanju

122 Sklep predsednika o nadlegovanju je prvi sklep, ki je bil sprejet ob koncu postopka, v katerem je bilo kršeno načelo spoštovanja pravice do obrambe, kot je bilo ugotovljeno zgoraj.

123 Ker je bil ta sklep sprejet, ne da bi predsednik imel na voljo informacije in trditve, ki bi jih lahko predstavila tožeča stranka, če bi se v skladu s tem načelom lahko seznanila z listinami iz spisa, na katere se je nameraval opreti, ga je treba razglasiti za ničnega.

2) Sklep predsednika o kazni

124 Očitno je, da na zakonitost sklepa predsednika o kazni prav tako vpliva kršitev načela spoštovanja pravice do obrambe, ki je bila ugotovljena zgoraj. Ta sklep namreč temelji na zatrjevanem nadlegovanju, pri sami ugotovitvi katerega je bilo kršeno načelo spoštovanja pravice do obrambe.

125 Zato je treba sklep predsednika o kazni razglasiti za ničen zaradi kršitve načela spoštovanja pravice do obrambe.

3) Sklep predsedstva Parlamenta

126 Parlament meni, da se sklep njegovega predsedstva nanaša le na kazen, tako da nanj ne more vplivati kršitev načela spoštovanja pravice do obrambe, ki se nanaša le na sklep predsednika o nadlegovanju.

127 Poudariti je treba, da sklep predsedstva Parlamenta potrjuje sklep predsednika o kazni in da prav tako temelji na zatrjevanem nadlegovanju, pri ugotovitvi katerega je bilo kršeno načelo spoštovanja pravice do obrambe. Nezakonitost te ugotovitve torej nujno povzroči nezakonitost sklepa predsedstva Parlamenta.

128 V tem sklepu je predsedstvo Parlamenta res omejilo nalogo, ki jo je moralo opraviti v okviru pritožbe na podlagi člena 167 svojega poslovnika, s tem ko je v točki 4 navedlo, prvič, da je „pristojno le za preverjanje same kazni“ in, drugič, da preverjanje „utemeljenosti“ sklepa o nadlegovanju ali „dejanj“, na katerih temelji sklep o kazni, ne spada med njegove pristojnosti.

129 To ne spremeni dejstva, da je predsedstvo Parlamenta v isti točki 4 sklepa priznalo, da je preverilo pravilnost postopka, ki je pripeljal do sprejetja sklepa o nadlegovanju.

130 Tako je predsedstvo Parlamenta navedlo, da je za to, „da bi bila pritožba učinkovita, […] menilo, da je preučitev primerna, pri čemer je treba preveriti le, ali je bilo psihično nadlegovanje ugotovljeno v ustreznih pogojih in ali, natančneje, v postopku ni bila storjena očitna napaka, ki bi lahko ogrozila zakonitost sklepa o naložitvi kazni“.

131 V istem smislu je predsedstvo Parlamenta v točki 5 sklepa trdilo, da v postopku ni bila storjena nobena napaka, ki bi ogrozila veljavnost sklepa o nadlegovanju in sklepa o kazni. Navedlo je namreč, da „[n]a tej podlagi […] predsedstvo meni, da je bila predsednikova ugotovitev psihičnega nadlegovanja opravljena v ustreznih pogojih in da v postopku ni bila storjena očitna napaka, ki bi lahko ogrozila zakonitost sklepa o kazni“.

132 Predsedstvo Parlamenta je tako svoj sklep oprlo na presojo, ki je bila iz razlogov, predstavljenih v točkah od 91 do 114 zgoraj, opravljena v nasprotju z načelom spoštovanja pravice do obrambe.

133 Ta sklep je torej treba razglasiti za ničen zaradi kršitve tega načela.

4) Sklepna ugotovitev o predlogu za razglasitev ničnosti

134 Glede na navedeno je treba – ne da bi bilo treba preučiti druge očitke v okviru prvega tožbenega razloga, druge tožbene razloge, ki jih je navedla tožeča stranka, njene predloge za predložitev dokazov in dokaznih predlogov ter njene predloge za sprejetje ukrepov procesnega vodstva in pripravljalnih ukrepov – ugotoviti, da je treba sklep predsednika o nadlegovanju, sklep predsednika o kazni in sklep predsedstva Parlamenta razglasiti za nične.

C. Predlog za nadomestitev naložene disciplinske kazni s kaznijo iz člena 166(4)(a) Poslovnika Parlamenta

135 Tožeča stranka v tožbenih predlogih Splošnemu sodišču podredno predlaga, naj „ugotovi, da je naložena disciplinska kazen pretirana in nesorazmerna“, in naj jo „nadomesti s kaznijo iz člena 166(4)(a) Poslovnika [Parlamenta]“. Kazen iz zadnjenavedene določbe je graja.

136 Ker je predlog iz točke 135 zgoraj podreden glede na predlog za razglasitev ničnosti in ker je bilo temu ugodeno, ni treba odločiti o prvonavedenem predlogu.

D. Zahtevek za povrnitev škode

1. Odškodninski zahtevek

137 Tožeča stranka v tožbi predlaga, naj se Parlamentu naloži plačilo 50.000 EUR ali višjega ali nižjega zneska, za katerega bo Splošno sodišče presodilo, da je pravičen glede na ravnanje predsednika in članov predsedstva te institucije. Tožeči stranki naj bi kazen, ki ji je bila naložena, posebej škodila, ker je nepravična in so jo mediji objavili ne le v Parlamentu, ampak tudi v državah članicah.

138 Tožeča stranka v repliki trdi, da je utrpela tri vrste škode, in sicer, prvič, premoženjsko škodo zaradi izgube pravice do izplačila dnevnic za dvanajst dni in dejstva, da se je morala zadovoljiti le s storitvami ene akreditirane parlamentarne pomočnice, drugič, nepremoženjsko škodo zaradi poslabšanja njene podobe in medijske odmevnosti naložene kazni ter, tretjič, škodo zaradi izključitve iz Gibanja petih zvezd.

139 Parlament meni, da je treba ta predlog primarno zavreči kot nedopusten oziroma podredno zavrniti kot neutemeljen.

140 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da je povrnitev premoženjske škode, nastale zaradi izgube dnevnic za dvanajst dni, možna posledica nadaljnjih ukrepov, ki morajo slediti razglasitvi ničnosti sklepa predsednika o kazni in sklepa predsedstva Parlamenta. Glede tega je treba spomniti, da mora na podlagi člena 266, prvi odstavek, PDEU institucija, katere akt je bil razglašen za ničnega, sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev ničnostne sodbe. Pri delitvi pristojnosti med sodno in upravno oblastjo mora institucija, katere akt je bil razglašen za ničnega, določiti, katere ukrepe je treba sprejeti za izvršitev ničnostne sodbe (glej sodbo z dne 5. septembra 2014, Éditions Odile Jacob/Komisija, T-471/11, EU:T:2014:739, točka 55 in navedena sodna praksa).

141 Dalje, glede dejstva, da se je tožeča stranka morala zadovoljiti s storitvami le ene akreditirane parlamentarne pomočnice, je treba ugotoviti, da ni nezakonito, da institucija sprejme ukrepe, da osebe, ki se pritožijo zaradi nadlegovanja, odstrani od osebe, ki je obtožena nadlegovanja.

142 V preostalem se predlogi tožeče stranke nanašajo na povrnitev nepremoženjske škode.

143 V zvezi s tem je treba poudariti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso lahko že razglasitev ničnosti nezakonitega akta primerno in načeloma zadostno povračilo za vso nepremoženjsko škodo, ki je bila lahko povzročena s tem aktom (sodbi z dne 9. julija 1987, Hochbaum in Rawes/Komisija, 44/85, 77/85, 294/85 in 295/85, EU:C:1987:348, točka 22, in z dne 9. novembra 2004, Montalto/Svet, T-116/03, EU:T:2004:325, točka 127), razen če tožeča stranka dokaže, da je utrpela nepremoženjsko škodo, ki jo je mogoče ločiti od nezakonitosti, ki je bila podlaga za razglasitev ničnosti, in je ni mogoče v celoti povrniti z razglasitvijo ničnosti (sodba z dne 31. maja 2018, Korwin-Mikke/Parlament, T-352/17, EU:T:2018:319, točka 78).

144 V obravnavani zadevi je treba razglasitev ničnosti izpodbijanih sklepov šteti za zadostno, zlasti ker odločitev Splošnega sodišča o tožbenem razlogu, ki se nanaša na kršitev načela spoštovanja pravice do obrambe, ne vpliva na obstoj nadlegovanja.

145 Dodatno je treba poudariti, da tožeča stranka v skladu s pravili, ki se uporabljajo za postopek pred Splošnim sodiščem, ni navedla elementov, s katerimi bi dokazala odgovornost Parlamenta za zatrjevano nepremoženjsko škodo.

146 Iz ustaljene sodne prakse pa izhaja, da mora tožba za povrnitev škode, ki naj bi jo domnevno povzročila institucija Unije, da bi zadostila zahtevam iz člena 76(d) Poslovnika, vsebovati elemente, ki omogočajo opredelitev ravnanja, ki ga tožeča stranka očita instituciji, razloge, iz katerih meni, da obstaja vzročna zveza med tem ravnanjem in škodo, ki naj bi jo utrpela, ter naravo in obseg te škode (glej sodbo z dne 20. julija 2017, ADR Center/Komisija, T-644/14, EU:T:2017:533, točka 66 in navedena sodna praksa).

147 V obravnavani zadevi tožeča stranka v tožbi ni navedla, kaj zajema „ravnanje predsednika [Parlamenta] in članov [njegovega] predsedstva“, ki naj bi bilo vzrok za to nepremoženjsko škodo, in kakšna je vzročna zveza med tem ravnanjem in to škodo. Prav tako v tožbi ni pojasnila, kaj je doživela osebno.

148 Poleg tega se v skladu s členom 85(1) Poslovnika „[d]okazi […] predložijo in dokazni predlogi podajo v okviru prve izmenjave vlog“.

149 V obravnavani zadevi tožeča stranka v prilogi k tožbi ni predložila dokazov za svojo nepremoženjsko škodo, čeprav izvirajo iz obdobja pred to tožbo. Različne objave namreč izvirajo iz oktobra 2018, sklep, s katerim je bila izključena iz svoje stranke, pa je bil sprejet 31. decembra 2018.

150 Res je, da lahko v skladu s členom 85(2) Poslovnika „[g]lavne stranke […] v utemeljitev svojih trditev dokaze predložijo ali dokazne predloge podajo še v repliki in dupliki, če upravičijo zamudo pri njihovi predložitvi oziroma podaji“.

151 Vendar je treba ugotoviti, da tožeča stranka ni navedla razlogov, iz katerih so bili dokazi, ki jih je predložila, predloženi z zamudo.

152 V teh okoliščinah je treba odškodninski zahtevek zavrniti.

2. Drugi predlogi za povrnitev škode

153 Tožeča stranka v točki 63 tožbe Splošnemu sodišču predlaga, naj „Parlamentu naloži, naj sprejme ukrepe za povrnitev škode, ki vključujejo […] obvestilo o sprejeti odločitvi na plenarnem zasedanju […] [P]arlamenta in posredovanje informacije najpomembnejšim medijskim hišam s strani in na stroške […] [P]arlamenta ter vsa oglasna sporočila, s katerimi bo javnost znova dobila pravično mnenje o tožeči stranki“. Tožeča stranka v tožbenih predlogih Splošnemu sodišču predlaga tudi, naj predsedniku odredi, naj na plenarnem zasedanju javno objavi novico o obstoju povrnitve škode.

154 Kot poudarja Parlament, sodišče Unije na institucijo ali organ Unije ne more nasloviti odredb, ne da bi poseglo v pravice upravnega organa (glej v tem smislu sodbo z dne 15. januarja 2019, HJ/EMA, T-881/16, neobjavljena, EU:T:2019:5, točka 26 in navedena sodna praksa).

155 V skladu s sodno prakso to načelo ne pripelje le do zavrnitve predlogov, ki so bili podani v okviru ničnostne tožbe, da bi se toženi instituciji ali organu odredilo, naj sprejme ukrepe, potrebne za izvršitev ničnostne tožbe, zaradi nepristojnosti Splošnega sodišča, ampak se načeloma uporablja tudi za odškodninsko tožbo, v okviru katere tožeča stranka predlaga, naj se instituciji naloži, da sprejme določene ukrepe za povrnitev zatrjevane škode (glej v tem smislu sodbo z dne 15. januarja 2019, HJ/EMA, T-881/16, neobjavljena, EU:T:2019:5, točka 26 in navedena sodna praksa).

156 Torej je treba zavrniti predloge za povrnitev škode, ki vključujejo „obvestilo o sprejeti odločitvi na plenarnem zasedanju […] [P]arlamenta in posredovanje informacije najpomembnejšim medijskim hišam s strani in na stroške […] [P]arlamenta ter vsa oglasna sporočila, s katerimi bo javnost znova dobila pravično mnenje o tožeči stranki“.

IV. Stroški

157 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.

158 Člen 134(2) Poslovnika določa, da če je neuspelih strank več, Splošno sodišče odloči o porazdelitvi stroškov.

159 V skladu s členom 135 Poslovnika lahko Splošno sodišče, če to zahteva pravičnost, odloči, da neuspela stranka poleg svojih stroškov nosi le del stroškov druge stranke ali celo da se ji plačilo teh stroškov ne naloži.

160 V obravnavani zadevi pravičnost zahteva, da čeprav je bil predlog tožeče stranke za povrnitev škode zavrnjen, Parlament nosi vse svoje stroške in stroške, ki jih je priglasila tožeča stranka, ker ni uspel v bistvenem delu svoje utemeljitve.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti razširjeni senat)

razsodilo:

1. **Sklep predsednika Evropskega parlamenta z dne 2. oktobra 2018, s katerim je bilo ravnanje Giulie Moi do dveh svojih akreditiranih parlamentarnih pomočnikov opredeljeno kot psihično nadlegovanje, sklep predsednika Parlamenta z dne 2. oktobra 2018, s katerim je bila G. Moi zaradi njenega ravnanja do dveh svojih parlamentarnih pomočnikov, opredeljenega kot psihično nadlegovanje, naložena kazen izgube pravice do izplačila dnevnic za obdobje dvanajstih dni, in sklep predsedstva Parlamenta z dne 12. novembra 2018 o pritožbi, ki jo je G. Moi 16. oktobra 2018 vložila na podlagi člena 167 Poslovnika Parlamenta, se razglasijo za nične.**

2. **V preostalem se tožba zavrne.**

3. **Parlamentu se naloži plačilo stroškov.**

Gervasoni Madise Nihoul

Frendo Martín y Pérez de Nanclares

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 3. februarja 2021.

Podpisi